

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE Nr. 127

Op 13 juni 1899 stelde V. De Muynck in het Frans, in de rubriek "Burgerlijke Gebouwen - Kraanlei nrs. 101 en 103 - XVIIe eeuw (1669)", een fiche op over

OUDE HUIZEN VAN DE OUDBURG

De twee huizen die de nummers 101 en 103 dragen op de Kraanlei, en waarvan het laatste de hoek vormt van deze lei met de Rode-Koningstraat, rechtover de Zuivelbrug, vormen zeer merkwaardige specimens van de Vlaamse architectuur van de XVIIe eeuw.

De hoge gevel op de hoek, die men vroeger verkeerdelijk gehouden heeft voor het huis van Palfyn, is karakteristiek door de rijkheid van zijn versieringen. Boven en onder de kruisramen van de eerste verdieping kan men zes hoog-reliëfs in aardewerk waarnemen die op het eerste zicht de beeldhouwer bedreven in zijn kunst verraden. Het middenpaneel, boven de eerste verdieping, stelt een vliegend hert voor, met de legende : *Den vlieghenden Hert* en vormt het uithangteken van het huis.

Men weet immers dat vóór de invoering, op het einde van de XVIIIe eeuw, van de nummering der huizen, men ze onderscheidde door middel van uithangtekens die dikwijls gebeeldhouwd waren in de gevel.

De vijf andere panelen, waar men de invloed schijnt weer te vinden van de Italiaanse Renaissance, zijn versierd met allegorische figuren in dewelke men mythologische onderwerpen heeft willen zien; ze schijnen ons eerder de vijf zintuigen voor te stellen.

De puntgevel, vol afwisseling, wordt bekroond door drie zeer sierlijke beeldjes die het volgende voorstellen : op de top de Liefdadigheid, op de twee "rampants" het Geloof en de Hoop.

In het midden van het bovenste gedeelte, een ovaal venster waaruit het borstbeeld van een fluitspeler steekt. De versiering van de puntgevel wordt aangevuld met bloemenslingers, engelenkopjes, leeuwen, de ram en het masker van een grijnzende man; beneden geven twee cartouchen ons het bouwjaar : *Anno 1669*.

De gevel van het ander huis is veel eenvoudiger, maar is ook van wezenlijk belang. Hij is versierd met bas-reliëfs in een Vlaamse stijl, die zes werken van Barmhartigheid voorstellen; het zevende, de *Gastvrijheid*, werd gesymboliseerd door het huis zelf dat een herberg was.

Een van die bas-reliëfs dat dreigde neer te storten werd enkele jaren geleden weggenomen; het wordt nu bewaard door de eigenaar. De puntgevel wordt bekroond door een korenaar in lood dat schijnt te dateren uit het

70. GAND - Quai de la Grue - Deux belles façades (1669)

- 1° Les 7 Œuvres de Miséricorde, 6 sont figurées en bas-relief, la 7e, l'hospitalité est représentée par la Maison même qui était une Auberge ;
2° Le Cerf-Volant ou le Joueur de flûte, remarquable par la finesse de sa décoration.

(F. W. Reprod. interd.)

tijdstip van de constructie. Het oud en schilderachtig dak wordt doorbroken door een oud, houten dakvenster.

Het Stadsarchief bezit geen enkel document aangaande deze twee bekoorlijke gebouwen die, spijtig genoeg, zullen gesloopt worden wanneer het algemeen rooiplan, uitgevaardigd bij een Koninklijk Besluit van 1874, strict zou gevolgd worden.

CF. *La Belgique illustrée*, t. II, pp. 204-205 (met tekening van Puttaert). - Fr. De Potter, *Het boek der vermaarde uithangborden*, (Gent, 1861), p. 42 (met reproductie van de bas-reliëfs). - *Atlas de la ville de Gand*, in de bibliotheek van de Stad en van de Universiteit, portefeuille LII (tekening van Mr. J. De Waele) - *Messenger des sciences et des arts*, 1827-1828, pp. 149-150 (met plaat). - J.J. Van Ysendyck, *Documents classés de l'art dans les Pays-Bas*, (fototypie die de twee gevels weergeeft met de delen die nu verdwenen zijn : het zesde bas-reliëf op de eerste, en de linker-bloemenslingers van de puntgevel van de tweede).

OVER EEN PAAR LANG VERGETEN LETTERSPELLETJES

Iets meer dan een jaar geleden gaf onze betreurde vriend Maurits Van Wesemael ons de tekst van een artikeltje "om te publiceren als het eens paste".

Wij hebben in dit nummer een plaats vrijgemaakt voor dit - helaas - laatste artikel van hem. Bovenaan had hij geschreven : "Opgedragen aan de bende G.T.-se Puzzelaars en Puzzelaarsters".

In de bladzijden die volgen zullen we het hebben over enkele *argumenten* en de buitenissige puzzels die door die argumenten gepresenteerd werden. Wat ge onder dat woord argument dient te verstaan zal u geen enkel woordenboek verklappen en wel om de eenvoudige reden dat het klakkeloos uit het Frans werd overgenomen. Dus zoeken we de betekenis ervan in een Petit Robert die verklaart dat een argument is een "exposé, sommaire du sujet que l'on va développer (au théâtre, en littérature)" en in de Nouveau Petit Larousse die leert dat een argument is een "sommaire d'un livre, d'une narration, d'une pièce de théâtre." Kortom een drukwerkje dat we gewoonweg een toneelprogramma plegen te noemen.

Worden we tegenwoordig slechts uiterst zelden met dergelijke programma's geconfronteerd, vroeger hadden deze heel wat meer in de toneel-